

Modern runsten knyter samman historia och nutid

Hur skapar man ett relevant och samtida konstverk som också har en tydlig historisk förankring? Man kan göra som konstnären Paula Urbano – resa en modern runsten.

Paula Urbano framför spegelsidan av sitt konstverk "Härkomma", som nyligen fick sin plavering nära Gottsunda centrum.
Foto: Göran Sterner

Konst 2024-06-09 11:00

Göran Sterner

Sedan några dagar tronar konstverket på en kulle längs en cykelväg mellan Gottsunda centrum och Valsätra. Här, intill Bandstolsvägens höghus, ska Centruparken anläggas om några år när spårvägsdragningen tar fart på allvar.

Paula Urbano konstaterar nöjt att monteringen av hennes 3,5 ton tunga konstverk "Härkomma" gick utan problem. Nu återstår bara att fylla upp kratern runt sockeln med jord och därefter så gräs.

Paula Urbano har utformat ena sidan av sitt konstverk som ett löv med flikar bestående av olika slags stenar.
Foto: Göran Sterner

Hon fick uppdraget från Uppsala kommun hösten 2022. Första steget blev att studera tidigare medborgardialoger som gjordes för att ta reda på vad de närboende ville ha för slags offentligt konstverk.

– Jag fastnade för tre teman som framkom i samtalen. Ett handlade om koppling till historien, ett annat om den gemenskap som finns i området. Det tredje önskemålet var relevans för dagens människor, alltså att verket skulle vara berörande och ligga nära folks vardag, säger Paula Urbano.

Hon började med det historiska spåret och hittade en lämplig utgångspunkt i den runsten som står intill Lövängsvägen i Vårdsätra. Stenen, i dag benämnd U 899, tros ha rests i slutet av 1000-talet och bär inskriptionen "Torgisl och Gisl lät resa stenen efter Sven, sin fader".

– För mig är det svindlande att ta del av något som skapades av människor för över 1000 år sedan, säger Paula Urbano, som gett sitt konstverk en liknande form som U 899.

Utseendet skiljer sig dock åt. "Härkomma" är ett konstverk med två sidor. Den ena sidan formar ett löv, vars flikar skapats av olika stensorter. Tanken är att gestalta den mångfald av människor som Gottsunda och Valsätra i dag representerar.

KONKURSVÅGEN I UPPSALA

Vem är de mest drabbade?

Den andra sidan utgörs av en spegel med ingraverad text. Där finns en mängd minnen som de boende i området delat med sig av:

"Jag minns när vi flyttade hit. Jag minns att det kändes pirrigt och jag var både glad och ledsen".

"Jag minns att vi satt på en jättestor sten på Gipen, åt godis och jag fotade en snigel."

– Men allt är inte idyll, jag vill ge en sann bild av Gottsunda. Här finns också minnen från skolbranden och en butik vars fönster krossades, berättar Paula Urbano.

Insamlingen av människors minnen bygger på minnesarbete, en metod som skapats av den feministiska sociologen Karin Widerberg. Det arbetssättet har inspirerat både konstnärer och forskare.

Samtidigt hyste Paula Urbano till en början tvivel på att just hon var rätt person att utforma och resa en modern runsten.

– Jag är visserligen född i Sverige och känner mig svensk, men mina föräldrar är från Chile. Jag började grubbla på om jag verkligen hade rätt att resa en runsten. Folk kanske blir upprörda och tycker att jag skändar historien, tänkte jag.

Det har krävts en hel del markarbeten för att bereda plats för "Härkomma" i grönområdet mellan Gottsunda och Valsätra.
Foto: Göran Sterner

Men Paula Urbano övervann rädslan och obehaget. Den samtida och moderna tvist hon valde för utformningen blev nyckeln. Det var faktiskt möjligt att skapa en runsten för 2000-talet mitt i ett miljonprogramsområde. Lövets mångfald och spegeln med minnen var idéer som skulle bära, insåg hon.

– Jag växte upp i Skärholmen och hade en förälder i Tensta, och jag känner igen mig i Gottsunda. Det är ett av många liknande områden som blivit utskällda ända sedan de byggdes trots att intentionerna var så goda.

Paula Urbano menar att det ofta finns ett gap mellan hur sådana stadsdelar skildras i medier eller betraktas av utomstående å ena sidan, och hur de upplevs av människor som faktiskt bor där å andra sidan.

– Här finns en gemenskap och en kärlek till platsen, säger hon.

Konstverket "Härkomma" blir en del av Centruparken som ska anläggas om några år.
Foto: Göran Sterner

🕒 Så jobbar vi med nyheter [Läs mer här!](#)

🔗 Kopiera länk

🔗 Dela artikel

👍 40   🔄 11   🗨️ 13   😊 0   😞 0   😐 0   Totalt 64